

Phẩm 75: THẮNG NGHĨA DU-GIÀ (1)

Bấy giờ, Cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn, những cái thấy thật là không nhiễm, không tịnh, những cái chẳng thấy thật cũng là không nhiễm, không tịnh. Vì sao? Vì tất cả pháp đều dùng không tánh làm tự tánh.

Bạch Thế Tôn, các pháp không tánh là không nhiễm, không tịnh; các pháp có tánh cũng là không nhiễm, không tịnh. Các pháp không tánh, có tánh cũng là không nhiễm, không tịnh.

Bạch Thế Tôn, pháp không tự tánh không nhiễm, không tịnh, pháp hữu tự tánh cũng không nhiễm, không tịnh, pháp vô tự tánh, hữu tự tánh cũng không nhiễm, không tịnh. Vì sao? Vì tất cả các pháp đều dùng không tánh làm tự tánh.

Bạch Thế Tôn, nếu vậy thì do đâu có khi Phật nói là có pháp thanh tịnh?

Phật dạy:

–Này Thiện Hiện, Ta nói tánh bình đẳng của tất cả các pháp là pháp thanh tịnh.

Bạch Thế Tôn, những gì là tánh bình đẳng của tất cả các pháp?

–Này Thiện Hiện, các pháp như chân như, pháp giới, pháp tánh, tánh không hư vọng, tánh chẳng đổi khác, tánh bình đẳng, tánh ly sinh, pháp định, pháp trụ, thật tế, cảnh giới hư không, cảnh giới chẳng thể nghĩ bàn, dù Như Lai xuất hiện ở đời hay chẳng xuất hiện ở đời thì tánh, tướng của chúng vẫn thường trú, đó gọi là tánh bình đẳng của tất cả các pháp; tánh bình đẳng này gọi là pháp thanh tịnh; đây chỉ là nương vào thế tục mà nói là thanh tịnh, chứ chẳng dựa vào thắng nghĩa. Vì sao? Vì trong Thắng nghĩa đế không có sự phân biệt, không có hý luận, tất cả các nẻo âm thanh, danh tự đều dứt hẳn.

Cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn, nếu tất cả các pháp như việc thấy trong mộng, như ảnh tượng, như tiếng vang, như dợn nắng, như bóng sáng, như trò huyễn, như thân biến hóa, như thành ảo, tuy hiện ra giống như có mà không thật sự có, thì tạo sao Đại Bồ-tát lại nương vào pháp chẳng phải chân thật như thế mà phát tâm mong đạt quả giác ngộ cao tột, phát nguyện thế này: Ta sẽ thành tựu viên mãn Bồ thí ba-la-mật-đa, ta sẽ thành tựu viên mãn Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tấn, Tĩnh lự, Bát-nhã, phương tiện thiện xảo, diệu nguyện, lực, trí ba-la-mật-đa; ta sẽ thành tựu viên mãn bốn Tĩnh lự, ta sẽ thành tựu viên mãn bốn Vô lượng, bốn Định vô sắc, ta sẽ thành tựu viên mãn bốn Niệm trụ, ta sẽ thành tựu viên mãn bốn Chánh đoạn, bốn Thần túc, năm Căn, năm Lực, bảy chi Đẳng giác, tám chi Thánh đạo; ta sẽ thành tựu viên mãn pháp môn giải thoát Không, ta sẽ thành tựu viên mãn pháp môn giải thoát Vô tướng, Vô nguyện; ta sẽ thành tựu viên mãn tám Giải thoát, ta sẽ thành tựu viên mãn tám Thắng xứ, chín Định thứ đệ, mười Biến xứ; ta sẽ thành tựu viên mãn pháp không bên trong, ta sẽ thành tựu viên mãn pháp không bên ngoài, pháp không cả trong ngoài, pháp không không, pháp không lớn, pháp không thắng nghĩa, pháp không hữu vi, pháp không vô vi, pháp không rốt ráo, pháp không không biên giới, pháp không tản mạn, pháp không không đổi khác, pháp không bản tánh, pháp không tự tướng, pháp không cộng tướng, pháp không nơi tất cả pháp, pháp không chẳng thể nắm bắt được, pháp không không tánh, pháp không tự tánh, pháp không không tự tánh; ta sẽ thành tựu viên mãn chân như, ta sẽ thành tựu viên mãn pháp giới, pháp tánh, tánh không hư vọng, tánh chẳng đổi khác, tánh bình đẳng, tánh ly sinh pháp định, pháp trụ, thật tế, cảnh giới hư không, cảnh giới chẳng thể nghĩ bàn, ta sẽ

thành tựu viên mãn Thánh đế khổ, ta sẽ thành tựu viên mãn Thánh đế tập, diệt, đạo; ta sẽ thành tựu viên mãn tất cả pháp môn Đà-la-ni; ta sẽ thành tựu viên mãn tất cả pháp Tam-ma-địa; ta sẽ thành tựu viên mãn bậc Cực hỷ; ta sẽ thành tựu viên mãn bậc Ly cấu; bậc Phát quang, bậc Diệm tuệ, bậc Cực nan thắng; bậc Hiện tiền, bậc Viễn hành, bậc Bất động, bậc Thiện tuệ, bậc Pháp vân; ta sẽ thành tựu viên mãn năm loại mắt, ta sẽ thành tựu viên mãn sáu phép thần thông; ta sẽ thành tựu viên mãn mười lực của Phật, ta sẽ thành tựu viên mãn bốn điều không sợ; bốn sự hiểu biết thông suốt, đại Từ, đại Bi, đại Hỷ, đại Xả, mười tám pháp Phật bất cộng, ta sẽ thành tựu viên mãn Biện đà-la-ni; ta sẽ thành tựu viên mãn pháp không quên mất, ta sẽ thành tựu viên mãn tánh luôn luôn xả; ta sẽ thành tựu viên mãn trí Nhất thiết, ta sẽ thành tựu viên mãn trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng; ta sẽ thành tựu viên mãn ba hai tướng của bậc Đại sĩ, ta sẽ thành tựu viên mãn tám mươi vẻ đẹp phụ thuộc; ta sẽ phát khởi vô lượng quang minh, tỏa khắp vô biên thế giới trong mười phương; ta sẽ phát khởi một loại âm thanh vi diệu vang khắp vô biên thế giới trong mười phương, tùy theo tâm và tâm sở pháp cùng những ý thích sai khác của các hữu tình mà vì họ giảng nói các loại pháp môn vi diệu, khiến họ tinh tấn tu học, đạt được tất cả sự lợi ích an lạc thù thắng.

Phật dạy:

–Này Thiện Hiện, theo ý ông thì sao? Những điều mà ông đã nói há chẳng phải điều thấy trong mộng, như hình bóng, như tiếng vang, như dợn nắng, như bóng sáng, như trò huyền, như thân biến hóa, như thành ảo?

Thiện Hiện đáp:

–Đúng vậy, bạch Thế Tôn! Đúng vậy, bạch Thiện Thệ! Bạch Thế Tôn, nếu tất cả pháp như điều thấy trong mộng... Nói đủ như trên... cho đến thành ảo đều không có thật, tại sao Đại Bồ-tát khi tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, phát biểu lời chắc thật rằng: “Ta sẽ thành tựu viên mãn tất cả công đức, đem lại lợi ích an lạc cho vô lượng hữu tình.”

Bạch Thế Tôn, những điều thấy trong mộng... cho đến... những loại vật hiện ra nơi thành ảo chẳng phải có thể hành Bồ thí, Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tấn, Tĩnh lự, Bát-nhã, phương tiện thiện xảo, nguyện, lực, trí ba-la-mật-đa, hướng chi là có thể thành tựu viên mãn tất cả các pháp khác, cũng giống như thế, đều chẳng phải là thật!

Bạch Thế Tôn, những điều thấy trong mộng... cho đến những loại vật hiện ra nơi thành ảo chẳng phải có thể hành bốn Tĩnh lự, bốn Vô lượng, bốn Định vô sắc, hướng chi là có thể thành tựu viên mãn tất cả các pháp khác cũng giống như thế, đều chẳng phải là thật!

Bạch Thế Tôn, những điều thấy trong mộng... cho đến những loại vật hiện ra nơi thành ảo chẳng phải có thể hành bốn niệm trú, bốn Chánh đạo, bốn Thần túc, năm Căn, năm Lực, bảy chi Đăng giác, tám chi Thánh đạo, hướng chi là có thể thành tựu viên mãn tất cả các pháp khác cũng giống như thế, đều chẳng phải là thật!

Bạch Thế Tôn, những điều thấy trong mộng... cho đến những loại vật hiện ra nơi thành ảo chẳng phải có thể hành pháp môn giải thoát Không, Vô tướng, Vô nguyện hướng chi là có thể thành tựu viên mãn tất cả các pháp khác cũng giống như thế, đều chẳng phải là thật!

Bạch Thế Tôn, những điều thấy trong mộng... cho đến những loại vật hiện ra nơi thành ảo chẳng phải có thể hành tám Giải thoát, tám Thắng xứ, chín Định thứ đệ, mười Biến xứ, hướng chi là có thể thành tựu viên mãn tất cả các pháp khác cũng giống như thế, đều chẳng phải là thật!

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Bạch Thế Tôn, những điều thấy trong mộng... cho đến những loại vật hiện ra nơi thành ảo chẳng phải có thể hành pháp không bên trong, pháp không bên ngoài, pháp không không, pháp không lớn, pháp không thắng nghĩa, pháp không hữu vi, pháp không vô vi, pháp không rốt ráo, pháp không không biên giới, pháp không tản mạn, pháp không không đổi khác, pháp không bản tánh, pháp không tự tướng, pháp không cộng tướng, pháp không nơi tất cả pháp, pháp không chẳng thể nắm bắt được, pháp không không tánh, pháp không tự tánh, pháp không không tánh tự tánh, hướng chi là có thể thành tựu viên mãn tất cả các pháp khác cũng giống như thế, đều chẳng phải là thật!

Bạch Thế Tôn, những điều thấy trong mộng... cho đến những loại vật hiện ra nơi thành ảo chẳng phải có thể hành chân như, pháp giới, pháp tánh, tánh không hư vọng, tánh chẳng đổi khác, tánh bình đẳng, tánh ly sinh, pháp định, pháp trụ, thật tế, cảnh giới hư không, cảnh giới chẳng thể nghĩ bàn, hướng chi là có thể thành tựu viên mãn tất cả các pháp khác cũng giống như thế, đều chẳng phải là thật!

Bạch Thế Tôn, những điều thấy trong mộng... cho đến những loại vật hiện ra nơi thành ảo chẳng phải có thể hành Thánh khổ đế, tập, diệt, đạo, hướng chi là có thể thành tựu viên mãn tất cả các pháp khác cũng giống như thế, đều chẳng phải là thật!

Bạch Thế Tôn, những điều thấy trong mộng... cho đến những loại vật hiện ra nơi thành ảo chẳng phải có thể hành tất cả pháp môn Đà-la-ni, tất cả pháp môn Tam-ma-địa, hướng chi là có thể thành tựu viên mãn tất cả các pháp khác cũng giống như thế, đều chẳng phải là thật!

Bạch Thế Tôn, những điều thấy trong mộng... cho đến những loại vật hiện ra nơi thành ảo chẳng phải có thể hành bậc Cực hỷ, bậc Ly cấu, bậc Phát quang, bậc Diệm tuệ, bậc Cực nan thắng, bậc Hiện tiền, bậc Viễn hành, bậc Bất động, bậc Thiệu tuệ, bậc Pháp vân, hướng chi là có thể thành tựu viên mãn tất cả các pháp khác cũng giống như thế, đều chẳng phải là thật!

Bạch Thế Tôn, những điều thấy trong mộng... cho đến những loại vật hiện ra nơi thành ảo chẳng phải có thể hành năm loại mắt, sáu phép thần thông, hướng chi là có thể thành tựu viên mãn tất cả các pháp khác cũng giống như thế, đều chẳng phải là thật!

Bạch Thế Tôn, những điều thấy trong mộng... cho đến những loại vật hiện ra nơi thành ảo chẳng phải có thể hành mười lực của Phật, bốn điều không sợ, bốn sự hiểu biết thông suốt, đại Từ, đại Bi, đại Hỷ, đại Xả, mười tám pháp Phật bất cộng, hướng chi là có thể thành tựu viên mãn tất cả các pháp khác cũng giống như thế, đều chẳng phải là thật!

Bạch Thế Tôn, những điều thấy trong mộng... cho đến những loại vật hiện ra nơi thành ảo chẳng phải có thể hành Biện đà-la-ni, hướng chi là có thể thành tựu viên mãn tất cả các pháp khác cũng giống như thế, đều chẳng phải là thật!

Bạch Thế Tôn, những điều thấy trong mộng... cho đến những loại vật hiện ra nơi thành ảo chẳng phải có thể hành pháp không quên mất, tánh luôn xả, hướng chi là có thể thành tựu viên mãn tất cả các pháp khác cũng giống như thế, đều chẳng phải là thật!

Bạch Thế Tôn, những điều thấy trong mộng... cho đến những loại vật hiện ra nơi thành ảo chẳng phải có thể hành trí Nhất thiết trí, Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng, hướng chi là có thể thành tựu viên mãn tất cả các pháp khác cũng giống như thế, đều chẳng phải là thật!

Bạch Thế Tôn, những điều thấy trong mộng... cho đến những loại vật hiện ra nơi thành ảo chẳng phải có thể hành ba mươi hai tướng của bậc Đại sĩ, tám mươi vẻ đẹp phụ

thuộc, hướng chi là có thể thành tựu viên mãn tất cả các pháp khác cũng giống như thế, đều chẳng phải là thật!

Bạch Thế Tôn, những điều thấy trong mộng... cho đến những loại vật hiện ra nơi thành ảo có thể thành tựu tất cả việc làm theo ước nguyện. Tất cả pháp khác cũng giống như thế, đều chẳng phải là thật!

Phật dạy:

–Này Thiện Hiện, đúng vậy, đúng vậy, đúng như ông đã nói! Pháp chẳng phải thật có, hãy còn chẳng thể hành Bồ thí, Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tấn, Tĩnh lự, Bát-nhã, phương tiện, thiện xảo, diệu, nguyện, lực, trí ba-la-mật-đa, hướng chi là có thể thành tựu viên mãn! Pháp chẳng phải thật có còn chẳng có thể hành bốn Tĩnh lự, bốn Vô lượng, bốn Định vô sắc, hướng chi là có thể thành tựu viên mãn! Pháp chẳng phải thật có còn chẳng có thể hành bốn Niệm trụ, bốn Chánh đoạn, bốn Thần túc, năm Căn, năm Lực, bảy chi Đẳng giác, tám chi Thánh đạo, hướng chi là có thể viên mãn! Pháp chẳng phải thật có còn chẳng thể hành pháp môn giải thoát Không, Vô tướng, Vô nguyện, hướng chi là có thể thành tựu viên mãn! Pháp chẳng phải thật có còn chẳng có thể hành tám Giải thoát, tám Thắng xứ, chín Định thứ đệ, mười Biến xứ, hướng chi là có thể thành tựu viên mãn! Pháp chẳng phải thật có còn chẳng có thể hành pháp không bên trong, pháp không bên ngoài, pháp không cả trong ngoài, pháp không không, pháp không lớn, pháp không thắng nghĩa, pháp không hữu vi, pháp không vô vi, pháp không rốt ráo, pháp không không biên giới, pháp không tản mạn, pháp không không đối khác, pháp không bản tánh, pháp không tự tướng, pháp không cộng tướng, pháp không nơi tất cả các pháp, pháp không thể nắm bắt được, pháp không không tánh, pháp không tự tánh, pháp không không tánh tự tánh, hướng chi là có thể thành tựu viên mãn! Pháp chẳng phải thật có còn chẳng có thể hành chân như, pháp giới, pháp tánh, tánh không hư vọng, tánh chẳng đối khác, tánh bình đẳng, tánh ly sinh, pháp định, pháp trụ, thật tế cảnh giới hư không, cảnh giới chẳng thể nghĩ bàn, hướng chi là có thể thành tựu viên mãn! Pháp chẳng phải thật có còn chẳng có thể hành Thánh đế khổ, tập, diệt, đạo, hướng chi là có thể thành tựu viên mãn! Pháp chẳng phải thật có còn chẳng có thể hành tất cả pháp môn Đà-la-ni, tất cả pháp môn Tam-ma-địa, hướng chi là có thể thành tựu viên mãn! Pháp chẳng phải thật có còn chẳng có thể hành bậc Cực hỷ, bậc Ly cấu, bậc Phát quang, bậc Diệm tuệ, bậc Cực nan thắng, bậc Hiện tiền, bậc Viễn hành, bậc Bất động, bậc Thiện tuệ, bậc Pháp vân, hướng chi là có thể thành tựu viên mãn! Pháp chẳng phải thật có còn chẳng có thể hành năm loại mắt, sáu phép thần thông, hướng chi là có thể thành tựu viên mãn! Pháp chẳng phải thật có còn chẳng có thể hành mười lực của Phật, bốn điều không sợ, bốn sự hiểu biết thông suốt, đại Từ, đại Bi, đại Hỷ, đại Xả, mười tám pháp Phật bất cộng, hướng chi là có thể thành tựu viên mãn! Pháp chẳng phải thật có còn chẳng có thể hành Biện đà-la-ni hướng chi là có thể thành tựu viên mãn! Pháp chẳng phải thật có còn chẳng có thể hành pháp không quên mất, tánh luôn luôn xả, hướng chi là có thể thành tựu viên mãn! Pháp chẳng phải thật có còn chẳng có thể hành trí Nhất thiết, trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng, hướng chi là có thể thành tựu viên mãn! Pháp chẳng phải thật có còn chẳng có thể hành ba mươi hai tướng của bậc Đại sĩ, tám mươi vẻ đẹp phụ thuộc, hướng chi là có thể thành tựu viên mãn! Pháp chẳng phải thật có còn chẳng có thể thành tựu các việc làm theo ước nguyện; pháp chẳng phải thật có chẳng có thể chứng đắc đối tượng mong đạt tới là quả vị Giác ngộ cao tột.

Lại nữa Thiện Hiện, vì Bồ thí, Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tấn, Tĩnh lự, Bát-nhã,

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

phương tiện, thiện xảo, diệu nguyện, lực, trí ba-la-mật-đa chẳng phải thật có, nên chẳng có thể chứng đắc đối tượng mong đạt tới là quả vị Giác ngộ cao tột; vì bốn Niệm trụ, bốn Chánh đoạn, bốn Thần túc, năm Căn, năm Lực, bảy chi Đăng giác, tám chi Thánh đạo chẳng phải thật có, nên chẳng thể chứng đắc đối tượng mong đạt tới là quả vị Giác ngộ cao tột; vì pháp không hội, pháp không bên ngoài, pháp không cả trong ngoài; pháp không không, Phật không lớn, pháp không thắng nghĩa, pháp không hữu vi, pháp không vô vi, pháp không rốt ráo; pháp không không biên giới, pháp không tản mạn, pháp không đối khác, pháp không bản tánh, pháp không tự tướng, pháp không cộng tướng, pháp không nơi tất cả pháp, pháp không chẳng thể nắm bắt được, pháp không không tánh, pháp không tự tánh, pháp không không tánh tự tánh chẳng phải thật có nên chẳng có thể chứng đắc đối tượng mong thành đạt tới là quả vị Giác ngộ cao tột; vì Thánh đế khổ, tập, diệt, đạo chẳng phải thật có nên chẳng có đối tượng mong thành đạt tới quả vị Giác ngộ cao tột; vì bốn Tĩnh lực, bốn Vô lượng; bốn Định vô sắc chẳng phải thật có đối tượng mong thành đạt tới là quả vị Giác ngộ cao tột; vì tám Giải thoát; tám Thắng xứ; chín Định thứ đệ; mười Biến xứ chẳng thật có nên chẳng có thể chứng đắc đối tượng mong thành đạt là quả vị Giác ngộ cao tột; vì tất cả pháp môn Đà-la-ni, tất cả pháp môn Tam-ma-địa, chẳng phải thật có nên chẳng có thể chứng đắc đối tượng mong đạt tới là quả vị Giác ngộ cao tột; vì pháp môn giải thoát Không, Vô tướng, Vô nguyện chẳng phải thật có nên chẳng có thể chứng đắc, đối tượng mong đạt tới là quả vị Giác ngộ cao tột; vì bậc Cực hỷ, bậc Ly cấu, bậc Phát quang, bậc Diệm tuệ, bậc Cực nan thắng, bậc Hiện tiền, bậc Viễn hành, bậc Bất động, bậc Thiện tuệ, bậc Pháp vân, chẳng phải thật có nên chẳng có thể chứng đắc đối tượng mong đạt tới là quả vị Giác ngộ cao tột; vì năm loại mắt, sáu phép thần thông chẳng phải thật có nên chẳng có thể chứng đắc đối tượng mong đạt tới là quả vị Giác ngộ cao tột; vì mười lực của Phật; bốn điều không sợ; bốn sự hiểu biết thông suốt, đại Từ, đại Bi, đại Hỷ, đại Xả, mười tám Phật bất cộng chẳng phải thật có nên chẳng có thể chứng đắc đối tượng mong đạt tới là quả vị Giác ngộ cao tột; vì pháp không quên mất, tánh luôn luôn xả chẳng phải thật có nên chẳng có thể chứng đắc đối tượng mong đạt tới quả vị Giác ngộ cao tột; vì trí Nhất thiết, trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng chẳng phải thật có nên chẳng có thể chứng đắc đối tượng mong đạt tới là quả vị Giác ngộ cao tột.

Này Thiện Hiện, các pháp như thế, tất cả đều là sự tạo tác của tư duy tạo tác; các pháp do tư duy tạo tác đều chẳng thể chứng đắc trí Nhất thiết trí.

Lại nữa Thiện Hiện, các pháp như thế đối với đạo Bồ-đề tuy có thể nêu dẫn, phát huy, nhưng đối với kết quả không có khả năng trợ giúp, do vì các pháp này không sinh, không khởi, không có thật tướng, nên các Đại Bồ-tát từ khi mới phát tâm, tuy khởi các pháp thiện nơi thân, ngữ, ý, đó là hoặc tu hành Bồ thí, Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tấn, Tĩnh lực, Bát-nhã ba-la-mật-đa, hoặc tu hành bốn Niệm trụ; bốn Chánh đoạn; bốn Thần túc; năm Căn, năm Lực; bảy chi Đăng giác; tám chi Thánh đạo; hoặc an trú nơi pháp không bên trong, pháp không bên ngoài, pháp không cả trong ngoài, pháp không không, pháp không lớn, pháp không thắng nghĩa, pháp không hữu vi, pháp không vô vi, pháp không rốt ráo, pháp không không biên giới, pháp không tản mạn, pháp không không đối khác, pháp không không bản tánh, pháp không tự tướng, pháp không cộng tướng, pháp không nơi tất cả pháp, pháp không chẳng thể nắm bắt được, pháp không không tánh, pháp không tự tánh, pháp không không tánh tự tánh; hoặc an trú nơi Thánh đế khổ, tập, diệt, đạo; hoặc tu hành bốn Tĩnh lực, bốn Vô lượng, bốn Định vô sắc; hoặc tu hành tám

tám pháp Phật bất cộng, thì quyết định chẳng có thể đem lại sự thành tựu cho hữu tình, làm nghiêm tịnh cõi Phật, chứng đắc quả vị Giác ngộ cao tột; nếu chẳng thành tựu viên mãn ba mươi hai tướng tốt của bậc Đại sĩ, tám mươi vẻ đẹp phụ thuộc, thì quyết định chẳng có thể đem lại sự thành tựu cho hữu tình, làm nghiêm tịnh cõi Phật, chứng đắc quả vị Giác ngộ cao tột; nếu chẳng thành tựu viên mãn pháp không quên mất, tánh luôn luôn xả thì quyết định chẳng có thể đem lại sự thành tựu cho hữu tình, làm nghiêm tịnh cõi Phật, chứng đắc quả vị Giác ngộ cao tột; nếu chẳng thành tựu viên mãn trí Nhất thiết, trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng thì quyết định chẳng có thể đem lại sự thành tựu cho hữu tình, làm nghiêm tịnh cõi Phật, chứng đắc quả vị Giác ngộ cao tột.

Lại nữa Thiện Hiện, các Đại Bồ-tát ấy khi tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, tùy theo chỗ tu hành tất cả pháp thiện, đều biết như thật là như điều thấy trong mộng, như ảnh tượng, như tiếng vang, như dợn nắng, như bóng sáng, như trò huyền, như thân biến hóa, như thành ảo, đó là tu hành Bồ thí, Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tấn, Tinh lự, Bát-nhã ba-la-mật-đa, thì có thể biết như thật là như điều thấy trong mộng cho đến như thành ảo; nếu tu hành bốn Niệm trụ, bốn Chánh đoạn, bốn Thần túc, năm Căn, năm Lực, bảy chi Đăng giác, tám chi Thánh đạo, thì có thể biết như thật là như điều thấy trong mộng cho đến như thành ảo; nếu an trú nơi pháp không bên trong, pháp không bên ngoài, pháp không cả trong ngoài, pháp không không, pháp không lớn, pháp không thắng nghĩa, pháp không hữu vi, pháp không vô vi, pháp không rốt ráo, pháp không không biên giới, pháp không tản mạn, pháp không không đối khác, pháp không bản tánh, pháp không tự tướng, pháp không cộng tướng, pháp không nơi tất cả pháp, pháp không chẳng thể nắm bắt được, pháp không không tánh, pháp không tự tánh, pháp không không tánh tự tánh, thì có thể biết như thật là như điều thấy trong mộng cho đến như thành ảo; nếu an trú nơi Thánh đế khổ, tập, diệt, đạo, thì có thể biết như thật là như điều thấy trong mộng cho đến như thành ảo; nếu tu hành bốn Tĩnh lự, bốn Vô lượng, bốn Định vô sắc, thì có thể biết như thật là như điều thấy trong mộng cho đến như thành ảo; nếu tu hành tám Giải thoát, tám Thắng xứ, chín Định thứ đệ, mười Biến xứ thì có thể biết như thật là như điều thấy trong mộng cho đến như thành ảo; nếu tu hành tất cả pháp môn Đà-la-ni, tất cả pháp môn Tam-ma-địa thì có thể biết như thật là như điều thấy trong mộng cho đến như thành ảo; nếu tu hành pháp môn giải thoát Không, Vô tướng, Vô nguyện thì có thể biết như thật là như điều thấy trong mộng cho đến như thành ảo; nếu tu hành bậc Cực hỷ, bậc Ly cấu, bậc Phát quang, bậc Diệm tuệ, bậc Cực nan thắng, bậc Hiện tiền, bậc Viễn hành, bậc Bất động, bậc Thiện tuệ, bậc Pháp vân thì có thể biết như thật là như điều thấy trong mộng cho đến như thành ảo; nếu tu hành năm loại mắt, sáu phép thần thông thì có thể biết như thật là như điều thấy trong mộng cho đến như thành ảo; nếu tu hành mười lực của Phật, bốn điều không sợ, bốn sự hiểu biết thông suốt, đại Từ, đại Bi, đại Hỷ, đại Xả, mười tám pháp Phật bất cộng thì có thể biết như thật là như điều thấy trong mộng cho đến như thành ảo; nếu tu hành ba mươi hai tướng tốt của bậc Đại sĩ, tám mươi vẻ đẹp phụ thuộc thì có thể biết như thật là như điều thấy trong mộng cho đến như thành ảo; nếu tu hành pháp không quên mất, tánh luôn luôn xả thì có thể biết như thật là như điều thấy trong mộng cho đến như thành ảo; nếu tu hành trí Nhất thiết, trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng thì có thể biết như thật là như điều thấy trong mộng cho đến như thành ảo; nếu hữu tình nghiêm tịnh cõi Phật, mong đạt quả vị Giác ngộ cao tột, thì có thể biết như thật là như điều thấy trong mộng cho đến như thành ảo; cũng như thật biết các nẻo hành sai biệt nơi tâm của các loài hữu tình, là như điều trong mộng... cho đến thành ảo.

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Lại nữa Thiện Hiện, các Đại Bồ-tát ấy khi tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, đối với tất cả các pháp chẳng chấp giữ là có, chẳng chấp giữ là không. Nếu do sự chẳng chấp giữ như thế mà chứng đắc trí Nhất thiết trí thì cũng biết những pháp ấy là như điều thấy trong mộng, như ảnh tượng, như tiếng vang, như dợn nắng, như bóng sáng, như trò huyền, như thân biến hóa, như thành ảo. Đối với các pháp ấy chẳng chấp giữ là có, chẳng chấp giữ là không. Vì sao? Vì Bồ thí ba-la-mật-đa chẳng nắm bắt được, vì Tịnh giới, An nhẫn, Tinh tấn, Tinh lự, Bát-nhã ba-la-mật-đa cũng chẳng thể nắm bắt được; vì bốn Niệm trụ chẳng thể nắm bắt được, vì bốn Chánh đoạn, bốn Thần túc, năm Căn, năm Lực, bảy chi Đăng giác, tám chi Thánh đạo cũng chẳng thể nắm bắt được; vì pháp không bên trong chẳng thể nắm bắt được, vì pháp không bên ngoài, pháp không cả trong ngoài, pháp không không, pháp không lớn, pháp không thắng nghĩa, pháp không hữu vi, pháp không vô vi, pháp không rốt ráo, pháp không không biên giới, pháp không tản mạn, pháp không không đối khác, pháp không bản tánh, pháp không tự tướng, pháp không cộng tướng, pháp không nơi tất cả pháp, pháp không chẳng thể nắm bắt được, pháp không không tánh, pháp không tự tánh, pháp không không tánh tự tánh cũng chẳng thể nắm bắt được; vì Thánh đế khổ chẳng thể nắm bắt được, vì Thánh đế tập, diệt, đạo cũng chẳng thể nắm bắt được; vì bốn Tinh lự chẳng thể nắm bắt được, vì bốn Vô lượng, bốn Định vô sắc cũng chẳng thể nắm bắt được; vì tám Giải thoát chẳng thể nắm bắt được, vì tám Thắng xứ, chín Định thứ đệ, mười Biến xứ cũng chẳng thể nắm bắt được; vì tất cả pháp môn Đà-la-ni chẳng thể nắm bắt được, vì tất cả pháp môn Tam-ma-địa cũng chẳng thể nắm bắt được; vì pháp môn giải thoát Không chẳng thể nắm bắt được, vì pháp môn giải thoát Vô tướng, Vô nguyện cũng chẳng thể nắm bắt được; vì bậc Cực hỷ chẳng thể nắm bắt được, vì bậc Ly cấu, bậc Phát quang, bậc Diệm tuệ, bậc Cực nan thắng, bậc Hiện tiền, bậc Viễn hành, bậc Bất động, bậc Thiện tuệ, bậc Pháp vân cũng chẳng thể nắm bắt được; vì năm loại mắt chẳng thể nắm bắt được, vì sáu phép thần thông cũng chẳng thể nắm bắt được; vì mười lực của Phật chẳng thể nắm bắt được, vì bốn điều không sợ, bốn sự hiểu biết thông suốt, đại Từ, đại Bi, đại Hỷ, đại Xả, mười tám pháp Phật bất cộng, cũng chẳng thể nắm bắt được; vì pháp không quên mất chẳng thể nắm bắt được, vì tánh luôn luôn xả cũng chẳng thể nắm bắt được; vì trí Nhất thiết chẳng thể nắm bắt được, vì trí Đạo tướng, trí Nhất thiết tướng cũng chẳng thể nắm bắt được; vì pháp thế gian chẳng thể nắm bắt được, vì pháp xuất thế gian cũng chẳng thể nắm bắt được; vì pháp hữu lậu chẳng thể nắm bắt được, vì pháp vô lậu cũng chẳng thể nắm bắt được; vì pháp hữu vi chẳng thể nắm bắt được, vì pháp vô vi cũng chẳng thể nắm bắt được. Đại Bồ-tát ấy biết rõ tất cả pháp chẳng thể nắm bắt được thì quyết hưởng đến quả vị Giác ngộ cao tốt. Vì sao? Vì tất cả pháp đều chẳng thể nắm bắt được, hoàn toàn không có thật, như điều thấy trong mộng, như ảnh tượng, như tiếng vang, như dợn nắng, như bóng sáng, như trò huyền, như thân biến hóa như thành ảo là pháp chẳng thể nắm bắt được. Chẳng thể chứng đắc pháp chẳng thể nắm bắt được, nhưng các hữu tình đối với các pháp như thế, chẳng biết, chẳng thấy. Đại Bồ-tát ấy vì nhằm độ thoát các hữu tình nên cầu đạt đến quả vị Giác ngộ cao tốt.

Lại nữa Thiện Hiện, Đại Bồ-tát ấy từ khi mới phát tâm, vì nhằm đem lại lợi lạc cho các hữu tình, nên tu hành Bồ thí ba-la-mật-đa, chẳng vì thân mình, chẳng phải vì việc khác; vì muốn đem lại lợi lạc cho hữu tình nên tu hành Tịnh giới ba-la-mật-đa, chẳng vì thân mình, chẳng phải vì việc khác; vì muốn đem lại lợi lạc cho hữu tình nên tu hành An nhẫn ba-la-mật-đa, chẳng vì thân mình, chẳng phải vì việc khác; vì muốn đem

lại lợi lạc cho hữu tình nên tu hành Tinh tấn ba-la-mật-đa, chẳng vì thân mình, chẳng phải vì việc khác; vì muốn đem lại lợi lạc cho hữu tình nên tu hành Tĩnh lự ba-la-mật-đa, chẳng vì thân mình, chẳng phải vì việc khác; vì muốn đem lại lợi lạc cho hữu tình nên tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, chẳng vì thân mình, chẳng phải vì việc khác; vì muốn đem lại lợi lạc cho các hữu tình nên cầu đạt quả vị Giác ngộ cao tột, chẳng vì thân mình, chẳng phải vì việc khác.

Lại nữa Thiện Hiện, Đại Bồ-tát ấy khi tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, thấy các phàm phu ngu si ở trong cái chẳng phải ngã mà chấp tướng về ngã, ở trong cái chẳng phải hữu tình, dòng sinh mạng, khả năng sinh khởi, sự dưỡng dục, sự trưởng thành, chủ thể luân hồi, ý sinh, nho đồng, khả năng làm việc, khả năng khiến người khác làm việc, khả năng tạo nghiệp, khả năng khiến người khác tạo nghiệp, khả năng thọ quả báo, khả năng khiến người thọ quả báo, cái biết, khả năng khiến người biết, cái thấy, khả năng khiến người thấy. Đại Bồ-tát ấy ấy nhận thấy việc như thế rồi thì vô cùng thương xót, dùng phương tiện giáo hóa, khiến họ lìa khỏi sự chấp trước điên đảo, vọng tưởng đem họ đặt yên nơi cảnh giới Cam lồ vô tướng; an trụ trong cảnh giới ấy thì chẳng khởi tưởng ngã cho đến tưởng chấp về khả năng khiến người thấy; bấy giờ tất cả mọi thứ dao động tán loạn phân biệt hý luận chẳng còn hiện hành, tâm hoàn toàn an trú nơi cảnh giới tịnh tĩn, an nhiên không hý luận.

Này Thiện Hiện, Đại Bồ-tát ấy do phương tiện đó tu hành Bát-nhã ba-la-mật-đa, tự mình đối với các pháp không có sự chấp trước, cũng có thể chỉ dạy cho người khác đối với các pháp không có sự chấp trước. Đây là nương vào thế tục chứ chẳng dựa vào thắng nghĩa.

Bấy giờ, Cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn, khi Phật chứng đắc quả vị Giác ngộ cao tột thì pháp Phật đã đắc là nương vào thế tục hay nương vào thắng nghĩa để gọi là chứng đắc?

Phật dạy:

–Này Thiện Hiện, khi Phật chứng đắc quả vị Giác ngộ cao tột thì pháp Phật đã đắc là dựa vào thế tục nên nói là đắc, chứ chẳng phải nương vào thắng nghĩa. Nếu dựa vào thắng nghĩa thì chủ thể chứng đắc và đối tượng được chứng đắc đều chẳng thể nắm bắt được. Vì sao? Này Thiện Hiện, vì nếu gọi người này chứng đắc pháp như thế là có sở đắc mà có sở đắc là chấp có hai, mà chấp có hai thì chẳng thể chứng đắc quả, cũng không có hiện quán.

Cụ thọ Thiện Hiện lại bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn, nếu chấp có hai chẳng có thể đắc quả cũng không có hiện quán, thì chấp không có hai có thể đắc quả, có hiện quán chăng?

Phật dạy:

–Này Thiện Hiện, chấp có hai thì chẳng có thể đắc quả cũng không hiện quán, mà chấp không có hai cũng lại như thế; nếu không có hai không chẳng hai tức là đắc quả, cũng gọi là hiện quán. Vì sao? Này Thiện Hiện, vì nếu chấp do đó mà có thể đắc quả, cũng có hiện quán và chấp do đó mà chẳng thể đắc quả cũng không có hiện quán, thì đều là lý luận. Chẳng phải là trong tánh bình đẳng của tất cả các pháp có các hý luận. Nếu lìa hý luận thì mới có thể gọi là tánh bình đẳng của các pháp.

Cụ thọ Thiện Hiện lại bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn, nếu tất cả các pháp đều lấy không tánh làm tự tánh thì trong đó cái gì gọi là tánh bình đẳng của pháp?

Phật dạy:

–Này Thiện Hiện, nếu ở nơi ấy hoàn toàn không tánh, cũng chẳng có tánh, cũng chẳng thể nói là tánh bình đẳng thì như thế mới gọi là tánh bình đẳng của pháp.

Này Thiện Hiện, nên biết tánh bình đẳng của pháp đã là chẳng thể giảng nói, cũng chẳng thể nhận biết tánh bình đẳng thì không có pháp nào có thể chứng đắc, lia tất cả các pháp thì cũng không có tánh bình đẳng.

Này Thiện Hiện, nên biết tánh bình đẳng thì phàm phu, bậc Thánh đều chẳng thể hành hóa vì chẳng phải là cảnh giới của họ.

Cụ thọ Thiện Hiện lại bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn, tánh bình đẳng của pháp há cũng chẳng phải là cảnh giới nơi đối tượng hành hóa của Phật?

Phật dạy:

–Này Thiện Hiện, tánh bình đẳng của pháp chẳng phải là cảnh giới nơi đối tượng hành hóa của các vị Hiền thánh. Đó là Tùy tín hành, hoặc Tùy pháp hành, hoặc Đệ bát, hoặc Dự lưu, hoặc Nhất lai, hoặc Bất hoàn, hoặc A-la-hán, hoặc Độc giác, hoặc Đại Bồ-tát, hoặc Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác đều chẳng có thể dùng tánh bình đẳng của pháp làm cảnh giới cho sự hành hóa của mình.

Cụ thọ Thiện Hiện lại bạch Phật:

–Bạch Thế Tôn, tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác, đối với tất cả các pháp đều được tự tại, nếu tánh bình đẳng cùng với Phật khác nhau thì có thể nói tánh bình đẳng ấy là cảnh giới đối tượng hành hóa của Phật. Nhưng tánh bình đẳng cùng với Phật không khác, thì tại sao có thể nói Phật hành hóa theo cảnh ấy?

Này Thiện Hiện, nên biết, hoặc tánh pháp bình đẳng của các phàm phu, hoặc tánh pháp bình đẳng của bậc Tùy tín hành, hoặc tánh pháp bình đẳng của bậc Tùy pháp hành, hoặc tánh pháp bình đẳng của bậc Đệ bát, hoặc tánh pháp bình đẳng của bậc Dự lưu, hoặc tánh pháp bình đẳng của bậc Nhất lai, hoặc tánh pháp bình đẳng của bậc Bất hoàn, hoặc tánh pháp bình đẳng của bậc A-la-hán, hoặc tánh pháp bình đẳng của bậc Độc giác, hoặc tánh pháp bình đẳng của bậc Đại Bồ-tát, hoặc tánh pháp bình đẳng của bậc Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác, tất cả tánh pháp bình đẳng như thế đều cùng một tướng, đó là không tướng, là một bình đẳng không hai không khác. Cho nên chẳng thể nói đây là tánh pháp bình đẳng của phàm phu... Cho đến đây là tánh pháp bình đẳng của Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác. Ở trong một tánh pháp bình đẳng này, các tánh bình đẳng đã chẳng thể nắm bắt được; trong đó, tướng sai biệt của phàm phu và các bậc Thánh cũng chẳng thể nắm bắt được.

